

ANTWOORD

VAN GEDEPUTEERDE STATEN

OP VRAGEN VAN

A.H.K. van Viegen (PvdD)

(d.d. 9 januari 2020)

Nummer

3579

Onderwerp

(Vergunningen) vuurwerk

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Rondom de jaarwisseling ondervindt de samenleving veel overlast en schade door vuurwerk. Voor mensen met longproblemen, maar ook anderen levert de luchtverontreiniging nadelige gevolgen voor de gezondheid op.

Ook dieren, natuur en milieu worden hard getroffen. Vogels en andere dieren worden verjaagd uit hun leefomgeving, raken door stress volledig gedesoriënteerd en vliegen en lopen zichzelf dood. Een boswachter in Brabant rapporteerde dat hij dode uilen en spreeuwen vond die de vuurwerkangst niet overleefd hebben.¹ Egels, vleermuizen en andere winterslapers worden gewekt en verjaagd, en sterven vervolgens de hongerdood.

Een deken van schadelijke zware metalen zoals koper, barium, strontium en antimoon daalt neer op natuurgebieden en komt uiteindelijk in het oppervlaktewater terecht. Voor koper worden de milieunormen in het water al overschreden, vuurwerk is verantwoordelijk voor zo'n 18% kopervervuiling² en voor 100% van de emissies van barium en strontium. Er treedt een hoge fijnstofpiek op, vuurwerk is inmiddels verantwoordelijk voor 1% van de jaarlijkse fijnstofuitstoot.³ Er belanden miljoenen stukjes plastic uit o.a. knetterballen in de natuur.

Onder andere de Onderzoeksraad voor Veiligheid, de politie, het genootschap van burgemeesters, de gemeentes Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en Den Haag, de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde, de Dierenbescherming, de Nederlandse Vereniging voor Plastische Chirurgie, het Nederlands Oogheelkundig gezelschap, het Oogfonds, politievakbonden, jeugdartsen, longartsen, patiëntenverenigingen, het Longfonds, de brandweer, verzekeraars, openbaar vervoerbedrijven, de Vogelbescherming en de Dierenbescherming pleiten voor een landelijk vuurwerkverbod.

---

¹ <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/4972906/dieren-vuurwerk-wild-vogels-paarden-hartaanval-knallen-nieuwjaar>

² <https://www.milieucentraal.nl/bewust-winkelen/spullen-en-diensten/vuurwerk/>

³ <https://www.clo.nl/indicatoren/nl0570-luchtverontreiniging-tijdens-de-jaarwisseling>

Er zijn steeds meer gemeenten die een vuurwerkvrije zone instellen rondom dierenverblijven, parken en natuurgebieden. Hiermee zijn echter nog maar weinig natuurgebieden gevrijwaard van verstoring.

In het kennisdocument 'Kennisdocument Vuurwerk en Wet natuurbescherming'⁴ worden de effecten van vuurwerk op beschermde soorten en gebieden Wet natuurbescherming in kaart gebracht. Eén van de conclusies luidt dat voor broedvogels en overwinterende en doortrekkende niet-broedvogels permanente effecten van vuurwerk niet uit te sluiten zijn.

Daarnaast is de provincie vergunningverlener van vuurwerkshows, die als doel hebben het promoten van de verkoop van vuurwerk, zoals in Pijnacker.⁵

1. *Kan het College aangeven welke stappen de provincie de voorbije jaren heeft ondernomen aangaande het 'vuurwerkdoosje'? Wat is het standpunt van het College inzake vuurwerk (en de gevolgen ervan voor mens, dier, natuur en het milieu)?*

Antwoord

De Rijksoverheid is verantwoordelijk voor het opstellen van de landelijke regels voor (het afsteken van) vuurwerk. Het Rijk bepaalt of de regels over (het afsteken van) vuurwerk door consumenten moeten worden aangescherpt en beslist of er een (gedeeltelijk) verbod moet komen op het afsteken van consumentenvuurwerk door particulieren tijdens de jaarwisseling.

Gedeputeerde Staten (GS) hebben een bevoegdheid in vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) ten behoeve van het bedrijfsmatig afsteken van vuurwerk. Afhankelijk van het type en hoeveelheid af te steken vuurwerk dient een ontbrandingstoestemming aangevraagd te worden of een melding⁶ ingediend te worden bij GS. De uitvoering van de VTH-taken met betrekking tot vuurwerk hebben wij gemandateerd aan de vijf omgevingsdiensten in Zuid-Holland.

In de afgelopen periode hebben wij bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) erop aangedrongen om het Vuurwerkbesluit en de 'Regeling bedrijfsmatig tot ontbranding brengen van vuurwerk' op onderdelen te verduidelijken en waar mogelijk aan te scherpen.⁷ Per brief heeft het ministerie ons op 11 december 2019 geïnformeerd dat ze voornemens is bij de eerstvolgende wijziging van het Vuurwerkbesluit de door ons aangedragen aandachtspunten mee te nemen en het Vuurwerkbesluit te verduidelijken.

De vuurwerkevenementen waarvoor GS bevoegd zijn, worden indien noodzakelijk getoetst op mogelijk ontoelaatbare effecten op beschermde soorten en potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming. Deze taak is gemandateerd aan de Omgevingsdienst Haaglanden. Het toezicht en de handhaving vanuit de Wet natuurbescherming op dergelijke vuurwerkevenementen is gemandateerd aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid.

---

⁴https://www.infomil.nl/publish/pages/154017/kennisdocument_vuurwerk_en_wet_natuurbescherming.pdf

⁵ <https://www.telstar-online.nl/nieuws/algemeen/81660/grote-vuurwerkshow-in-pijnacker>

⁶ Tot maximaal 200 kg consumentenvuurwerk en/of 20 kg theatervuurwerk kan worden volstaan met een melding.

⁷ GS-brief "Toepassing artikel 1.7 van de Regeling ontbranden in Zuid-Holland", 31 oktober 2018 en GS-brief "Voorgestelde wijziging van de Regeling ontbranden", 11 november 2019.

2. *Is het College bereid om bij het Rijk en in IPO verband, in overleg met de IPO werkgroep vuurwerk, aan te dringen op een landelijk vuurwerkverbod? Zo nee, waarom niet? Zo ja, bent u bereid dit zo snel mogelijk op te pakken nu de politieke discussie over dit onderwerp gaande is?*

Antwoord

Vanaf de komende jaarwisseling 2020/2021 worden knalvuurwerk en vuurpijlen verboden voor consumenten. Dat heeft de ministerraad op 31 januari 2020 besloten op voorstel van minister Grapperhaus van Justitie en Veiligheid en minister Van Veldhoven voor Milieu en Wonen. Een verbod op vuurpijlen en knalvuurwerk is in lijn met de aanbevelingen van de Onderzoeksraad voor Veiligheid uit 2017. Het OVV-rapport adviseert daarnaast om te zorgen voor meer inzicht in de relatie tussen het type vuurwerk en de omvang en ernst van het letsel. Ook dat advies neemt het Rijk over. Daarmee zijn volgens het Rijk alle aanbevelingen van het OVV-rapport overgenomen.

De Rijksoverheid bepaalt de landelijke regels en beslist over een verbod op het afsteken van vuurwerk door consumenten. Wij volgen deze landelijke ontwikkelingen op de voet, met name waar ontwikkelingen in wet- en regelgeving raken aan onze bevoegdheden vanuit het Vuurwerkbesluit.

3. *Is bij de provincie bekend hoeveel schade in het wild levende dieren en de natuur jaarlijks ondervinden als gevolg van vuurwerk?*

Antwoord

In het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid over de veiligheidsrisico's jaarwisseling⁸ is aangegeven dat bij het afsteken van vuurwerk tijdens de jaarwisseling stoffen vrijkomen die mogelijk schadelijk kunnen zijn voor het milieu en voor mens en dier. Het is ons niet bekend of de milieubelasting ten gevolge van vuurwerk significante effecten heeft op de natuur in Zuid-Holland.

Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) rapporteert jaarlijks aan de Rijksoverheid over de effecten op de luchtkwaliteit van tijdens de jaarwisseling afgestoken vuurwerk.⁹

Op basis van de RIVM-rapportages is duidelijk dat vuurwerk tijdens de jaarwisseling zorgt voor een kortdurende piek van stoffen in de lucht, waarna de concentraties nog enkele uren sterk verhoogd (kunnen) zijn. Hoe hoog de deze concentraties zijn en hoe lang deze aanhouden is vooral afhankelijk van het weer en met name de windsnelheid.

In opdracht van Rijkswaterstaat hebben TNO en Deltares in 2018 onderzoek gedaan naar de emissies naar lucht, bodem en riool ten gevolge van het afsteken van consumentenvuurwerk tijdens de jaarwisseling.¹⁰

---

⁸ Onderzoeksraad voor Veiligheid, "Veiligheidsrisico's jaarwisseling", december 2017

⁹ <https://www.rivm.nl/nieuws/kortstondig-smog-door-vuurwerk>

¹⁰

<http://www.emissieregistratie.nl/erpubliek/documenten/Water/Factsheets/Nederlands/Afsteken%20vuurwerk.pdf>

De hoeveelheid vuurwerk die afgestoken wordt tijdens professionele vuurwerkevenementen is beperkt in omvang in vergelijking met de hoeveelheid tijdens de jaarwisseling afgestoken consumentenvuurwerk. Daarmee zijn de te verwachten effecten evenredig kleiner.

Er is ons geen gedegen onderzoek bekend naar eventuele permanente negatieve effecten op natuurgebieden ten gevolge van het afsteken van vuurwerk. Naar verwachting is de bijdrage van vuurwerk aan de totale milieubelasting van natuurgebieden gering in vergelijking met significante bronnen als industrie, landbouw en mobiliteit.

Ons zijn geen professionele vuurwerkevenementen bekend die hebben geleid tot constatering van een overtreding van de Wet natuurbescherming.

4. *Ontvangt de provincie signalen van Zuid-Hollandse terreinbeheerders dat er dieren zijn verstoord, verwond of gestorven door vuurwerk? Zo ja wat zijn deze signalen? Zo nee, bent u bereid om dit beter in beeld te krijgen?*

Antwoord

Dergelijke signalen zijn bij ons niet bekend. Binnen de Natura 2000 gebieden van de terrein beherende organisaties zoals Natuurmonumenten en het Zuid-Hollands Landschap vinden geen professionele vuurwerkevenementen plaats waarvoor GS bevoegd gezag zijn.

5. *Kan het College aangeven of de door vuurwerk veroorzaakte milieuschade bekend is? Hoeveel en welke metalen slaan neer, wat komt daarvan in het oppervlaktewater? Zo nee, waarom wordt dit niet gemonitord en bent u bereid om hier onderzoek naar te laten verrichten? In hoeverre denkt u dat de provinciale milieudoelstellingen moeilijker te behalen zijn door de effecten van vuurwerk?*

Antwoord

Zie de in de beantwoording van vraag 3 genoemde onderzoeken van het RIVM en TNO en Deltares.

De waterschappen zijn verantwoordelijk voor het monitoren van de oppervlaktewaterkwaliteit en het toetsen aan de normen zoals die gesteld zijn in het Besluit kwaliteit monitoring Water (Bkmw).

6. *Kan worden aangegeven hoeveel fijnstof, stikstof en andere vervuilende stoffen door vuurwerk de lucht vervuilen?*

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 3.

7. *Zijn er natuurgebieden in Zuid-Holland die een permanent effect ondervinden van vuurwerkverstoring? Zijn er in de voorbije 10 jaar significant negatieve effecten gemeten en is er volgens u sprake (geweest) van overtredingen van de Wet Natuurbescherming?*

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 3.

8. *Is het College bereid om middels de Omgevingsverordening, milieuverordening of ander instrumentarium een vuurwerkvrije zone in te stellen rondom natuur- en stiltegebieden? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Het college van Burgemeester en Wethouders kan binnen zijn gemeentegrenzen op grond van de APV een vuurwerkvrije zone instellen. Een groot aantal gemeenten in Zuid-Holland maakt gebruik van deze bevoegdheid om vuurwerkvrije zones aan te wijzen tijdens de jaarwisseling. Gedeputeerde Staten hebben deze bevoegdheid niet.

Zoals aangegeven wordt bij professionele vuurwerkevenementen, waarvoor GS bevoegd gezag zijn, indien noodzakelijk getoetst op mogelijk ontoelaatbare effecten op beschermde soorten. Hierbij wordt ook getoetst op de nabijheid van natuur- en stiltegebieden en in het bijzonder Natura 2000 gebieden.

9. *Vindt het college het acceptabel dat in onze provincie duizenden mensen ernstige gezondheidsklachten ondervinden vanwege luchtverontreiniging door vuurwerk? Ziet u voor GS een taak om deze mensen te beschermen tegen de inbreuk op hun gezondheid? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe gaat u hier vorm aan geven?*
10. *Vele hulpverleners zoals brandweer-, politie- en ambulancemedewerkers voelen zich (zeer) onveilig rondom de jaarwisseling. Welke mogelijkheden ziet het College om hen steun te verlenen en u in te zetten voor het bewaken van hun veiligheid?*

Antwoord vraag 9 en 10

Een gezonde en veilige leefomgeving is van groot belang voor de inwoners van Zuid-Holland. Wij zetten in op onze instrumenten als vergunningverlening, toezicht en handhaving om binnen ons wettelijk kader bij te dragen aan een goede milieukwaliteit (luchtkwaliteit, bodem, geluid en externe veiligheid).

De commissaris van de Koning van Zuid-Holland, Jaap Smit, heeft het kabinet in zijn nieuwjaarstoespraak opgeroepen om "dit jaar een ferm besluit te nemen dat zal leiden tot voorkomen van dit soort wantoestanden". Zoals genoemd in de beantwoording van vraag 2 heeft de ministerraad hierover op 31 januari 2020 een besluit genomen.

11. *Alleen al de afgelopen 2 jaar zijn er 105 provinciale vergunningen verleend voor vuurwerkshows; in veel gevallen ter promotie van de verkoop van vuurwerk. Is het College bereid geen provinciale vergunningen meer te verlenen voor vuurwerkshows, die als doel hebben de verkoop van vuurwerk te promoten? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Aanvragen voor bedrijfsmatige uitgevoerde vuurwerkevenementen dienen te worden getoetst aan landelijke wet- en regelgeving. Als de aanvraag aan alle wettelijke eisen voldoet, kan een ontbrandingstoestemming niet worden geweigerd op grond van het karakter van het evenement. Een dergelijk besluit is juridisch niet houdbaar.

12. *Welke andere mogelijkheden ziet u om de vuurwerk en de nadelige effecten daarvan voor mensen, dieren, natuur en milieu in te perken?*

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 9 en 10.

Den Haag, 11 februari 2020

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, plv. voorzitter,

drs. H.M.M. Koek F. Vermeulen